

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»

Завдання I етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури
2025/2026 н. р.

08.11.2025

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

11 клас

I тур (українська мова)

I. Творча робота

Особливості формального (аргументованого) есе

1. Будова: теза, аргументи, приклади, оцінювальні судження, висновки.
2. Ґрунтовність викладу, наявність позиції автора.
3. Обсяг: 1–2 сторінки тексту (120–200 слів).

Для написання формального есе відводять від 20-ти до 45-ти хвилин.

Критерії оцінювання есею

Рівні	Бали	Кількість і види помилок		
		Зміст	Мовне оформлення	
			I + V	Л + Г + Ст.
I	1	Окремі речення	15–16 і >	9–10
	2	Окремі фрагменти	13–14	
	3	Менше ніж ½ норми	11–12	
II	4	7	9–10	7–8
	5	6	7–8	
	6	5	5–6	
III	7	4	4	4–6
	8	3	3	
	9	2	1 + 1 (негр.)	
IV	10	1	1	3
	11	–	1 (негр.)	2
	12	–	–	1

Загальний бал = середнє арифметичне балів за зміст та мовне оформлення.
Якщо частка не є цілим числом, то вона заокруглюється в бік більшого числа.

Мовне оформлення = середнє арифметичне двох балів (за кількістю орфографічних та пунктуаційних помилок; лексичних, граматичних і стилістичних помилок):

I + V – орфографічні і пунктуаційні помилки.

Л + Г + Ст. – лексичні, граматичні і стилістичні помилки.

У підрахунку помилок:

- дві негрубі помилки слід вважати за одну;
- повторювані – за одну;

- однотипні – на одне правило, але в різних словах – різні помилки;
- п'ять виправлень – одна помилка.

Есей має бути написаний охайно.

Вимоги до змісту

10–12 балів

Глибоке розуміння теми, відповідність тексту її формулюванню; наявність неординарних власних думок, їх логічна аргументація; неординарна або ж струнка класична побудова тексту; багатство словникового запасу; образне мислення; стильова єдність есею.

7–9 балів

Тему розкрито аргументовано й максимально повно; наявність власних думок, їх аргументація; неординарна або ж струнка класична побудова тексту; відносно багатство словникового запасу; схильність до образного мислення; відносна стильова єдність есею.

4–6 балів

Посереднє розуміння теми; наявність власного ставлення до предмета зображення; відносно струнка побудова тексту; середній рівень словникового запасу; наявність поодиноких зразків образного мислення; відносна стильова єдність есею.

1–3 бали

Змістова невідповідність есею формулюванню його теми; порушення стрункої побудови тексту; рівень словникового запасу нижчий від середнього; відносна стильова єдність есею; наявні окремі фрагменти чи речення.

0 балів

Есей не написано.

Після есею пронумеровано й записано такі синтаксичні конструкції:

1) складносурядне речення з двома головними частинами, між якими не потрібно вживати жодного розділового знака;

2) складнопідрядне речення з послідовною підрядністю;

3) складне речення з різними видами зв'язку: безсполучниковим та сполучниковим, ускладнене вставною конструкцією.

Правильно виконане завдання – 3 бали.

КРИТЕРІЙ: 12 б зміст / грамотність + 5 б приклади з літератури + 3 б синтаксичні конструкції = 20 балів.

(20 балів)

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»

Завдання I етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури
2025/2026 н. р.

08.11.2025

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ І ВІДПОВІДІ

11 клас

I тур (українська мова)

I. Творча робота.

Напишіть есей на одну із запропонованих тем, додавши приклади з української літератури (орієнтований обсяг – до 2 сторінок). Використайте власний текст і через рядок після творчої роботи сконструюйте й запишіть, пронумерувавши такі синтаксичні одиниці:

1) складносурядне речення з двома головними частинами, між якими не ставите жодного розділового знака;

2) складнопідрядне речення з послідовною підрядністю;

3) складне речення з різними видами зв'язку: безсполучниковим та сполучниковим, використайте в одній із частин вставну конструкцію.

«Свобода – це не дар, а вибір» (Ліна Костенко).

«Захочеш – і будеш.

В людині, зятям,

Лежить не відгадана сила» (Олег Ольжич).

(20 балів)

II. Комплексний аналіз речення

Запишіть речення, розставивши пропущені розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір: 1) підкресліть члени речення, 2) надпишіть над виділеними словами частину мови, 3) побудуйте структурну схему речення, 4) дайте загальну характеристику всій конструкції й компонентам як простим реченням.

І коли старий говорить кожен слухач ніби бачить події про які він розповідає адже уява кожного породжує почуття які переживають герої оповіді.

ОРІЄНТОВНА ВІДПОВІДЬ:

КРИТЕРІЇ

Правильно підкреслені члени речення – 4 бали.

Правильно названі всі частини мови – 3 бали.

Правильно побудована структурна схема – 3 бали

Правильна характеристика речення – 5 бали.

(15 балів)

Пунктуація та члени речення (підмет, присудок, означення, додаток, обставина). І коли старий говорить, 2) кожен слухач ніби бачить події, 3) про які він розповідає, 4) адже уява кожного породжує почуття, 5) які переживають герої оповіді.

1) Частини мови:

1 – частка, 2) коли – прислівник, 3) кожен – займенник, 4) ніби – частка, 5) адже – сполучник, 6) які – займенник.

3) Схема: (І коли ... 1), [2], (про які... 3), (адже ... 4), (які... 5).

4) Характеристика речення.

Розповідне, неокличне, складне, багатокomпонентне, сполучникове, складнопідрядне, з неоднорідною та послідовною супідрядністю.

Засоби зв'язку: сполучні слова коли (при підрядному обставинному – обставина часу), про які, які (при підрядних означальних); сполучник адже (при підрядному обставинному – обставина причини).

1-ий компонент (частина, речення) – підрядне, обставинне, обставина часу, двоскладне, повне, поширене, неускладнене.

2-ий компонент – головна частина, двоскладне, повне, поширене, неускладнене.

3-ій компонент – підрядне, означальне, двоскладне, повне, поширене, неускладнене.

4-ий компонент – підрядне, обставинне, обставина причини, двоскладне, повне, поширене, неускладнене.

5-ий компонент – підрядне, означальне, двоскладне, повне, поширене, неускладнене.

III. Лінгвістична мозаїка

1. Доберіть синоніми до слів іншомовного походження.

Акліматизація, апеляція, лаконічний, ліміт, прерогатива, симптом, стимул, фальсифікація.

ОРІЄНТОВНА ВІДПОВІДЬ:

Пристосування, оскарження, короткий, обмеження, перевага (компетенція), ознака, спонукання, підробка.

8 слів – по 0,25 бала = усього 2 бали.

2. Оберіть правильну форму закінчення іменників у словосполученнях: 85,2 кілометр(и/а), 263 учн(и/я), 5 кілограм(нульове/ів) помідор(ів/нульове), 34 з половиною грам(и/а).

ОРІЄНТОВНА ВІДПОВІДЬ:

85,2 кілометра, 263 учні, 5 кілограмів помідорів, 34 з половиною грами, 6 містян.

5 слів – по 0,4 бала = усього 2 бали.

3. Визначте рід іменників, утворивши словосполучення з прикметниками.

Путь, ступінь, тюль, розкіш, шампунь.

ОРІЄНТОВНА ВІДПОВІДЬ: ч.р. ступінь, тюль, шампунь; ж.р. путь, розкіш.

5 слів – по 0,4 бала = усього 2 бали.

4. Запишіть іменники у формі кличного відмінка.

Добродій Назар, брат Юрій, колежанка Антоніна, любя Тоня, матуся, син Ігор, лікар Сергій, хлопець, доброволець Всеволод, режисер Ілля, швець, читач, пані Софія, Чернігів, художник Костя, Настя.

ОРІЄНТОВНА ВІДПОВІДЬ:

Добродію Назаре, брате Юрію, колежанко Антоніно, любя Тоню, матусю, сину Ігорю, лікарю Сергію, хлопче, добровольцю Всеволоде, режисере Ілле, швецю, читачу, пані Софіє, Чернігове, художнику Костю, Насте.

16 слів – по 0,125 бала = усього 2 бали.

5. Перепишіть слова, розкривши дужки: *гірсько(лижний), теле(шоу), військово(морський), серцево(судинний), часто(густо), держ(охорон)а, сама(самотою), мікро(хвильовий), супер(герой), година(дві), взаємо(вигідний), пів(Європи), пів(ящика), мало(ймовірний), генерал(полковник), віце(прем'єр), пів(овал), прес(реліз), аква(парк), міні(футбол).*

ОРІЄНТОВНА ВІДПОВІДЬ:

Гірськолижний, телешоу, військово-морський, серцево-судинний, часто-густо, держохорона, сама самотою, мікрохвильовий, супергерой, година-дві, взаємовигідний, пів Європи, пів ящика, малоймовірний, генерал-полковник, віцепрем'єр, півовал, пресреліз, аквапарк, мініфутбол.

20 слів – по 0,1 бала = усього 2 бали.

(10 балів)

IV. Редакторська майстерня

Відредагуй речення.

1. Відкривши очі, він побачив, що світло в кімнаті вже виключено, однак вулиці були гарно освічені. 2. Через відкрите вікно залетіла бджола, шукаючи тиші від галасу людських вулиць міста. 3. Найважче лічити душу людини: традиційні лікувальні препарати не завжди дієві. 4. Вивчення природних наук потребує неабиякого талану. 5. На протязі тижня учні готувалися до зустрічі з відомим письменником.

ОРІЄНТОВНА ВІДПОВІДЬ:

1. Розплющивши очі, ... вже вимкнено, ... гарно освітлені. 2. ... відчинене вікно .... людських вулиць ... 3. ...лікувати душу .... лікарські препарати. 4. ... природничих наук ... таланту. 5. Протягом...

Примітка. Можна зараховувати й інші прийнятні варіанти.

10 слів (словосполучень) – по 0,5 бала = усього 5 балів.

(5 балів)

Усього з мови – 50 балів